

PRAZGODOVINA

Prazgodovina predstavlja 99,83% razvoja človekove zgodovine

Človek naj bi nastal v **starejšem kvartarju**. Primati so končni člen dolgotrajnega razvoja od terciarja dalje. Iz skupnega živalskega prednika so se po eni strani razvile človeku podobne opice (druga veja pa je šla v smeri človekovega razvoja). Razvojni členi: **prokonzul, avstralopitek, homo habilis, homo erectus, neandertalec, ... homo sapiens**, ki naj bi bil naš prednik 40 000 - 35 000 pr. Kr.

Človek se od živali loči po pokončni hoji na 2 nogah in uporabi razvoja.

Najstarejše okostje človečnjaka so našli v Etiopiji (1974) - imenovali so ga avstralopitek.

Homo habilis - prvi spretni človek - pred približno 2 000 000 let in naj bi bil že sposoben zase napraviti bivališče. Hkrati naj bi že izdeloval orodje - kamen, kosti, les

Kamene dobe

- **Paleolitik** - 3 500 000 let - 10 000 let - stara kamena doba
- **Mezolitik** - 10 000 let - 6 000 let - srednja kamena doba
- **Neolitik** - 6 000 let - 2 000 let . mlajša kamena doba

Pred 400 000 do 300 000 leti naj bi človek odkril ogenj.

Paleolitik

- orodje - grobo obdelan kamen, ogenj
- lov, ribolov, nabiralništvo - lovsko nabiralniška družba
- jame, preproste kolibe
- selijo se za plenom v bližini voda
- način življenja zahteval delitev dela med spoloma - moški so lovili, ženske s nabirale, skrbele za dom - **PRIRODNA DELITEV DELA** - delitev dela po spolu

Mezolitik

- lok, puščica, koščene harpune
- bivališča: jame, drevesa, človek udomači psa
- **horda** - prva oblika skupnega življenja - organizacija po potrebi
- **rod** - skupnost, zasnovana na krvnem sorodstvu
- **pleme**
- **plemenska zveza** - predhodnica prvih držav

Neolitik

- človek bolje obdeloval kamen, leseno in koščeno orožje

- pojavijo se prve koščene posode
- ljudje se stalneje naseljujejo in lahko rečemo, da začnejo prehajati na:
- 1. poljedelstvo in živinoreja (prva družbena delitev dela, s tem se ločijo od nabiralcev in lovcev)
- 2. pojav obrti
- 3. trgovina
- 4. umsko - fizično delo
- Neolitska revolucija ↑.
- prva obrt - lončarstvo
- demografska eksplozija - naraščanje prebivalstva zaradi stalnejšega naseljevanja

Zadnjih 3 000 let govorimo o pojavu **KOVINSKIH DOB**.

- Bakrena doba - kuprolitik - pozno 4. tisočletje do 3. tisočletje pr. Kr.
- Bronasta doba - eneolitik - 2. tisočletje do 1000 pr. Kr.
- Starejša železna doba - halštatska -1000 - 500 pr. Kr.
- Mlajša železna doba - latenska - 500 - okoli 0

Pot do države so bili **delovni presežki** (delo na polju) - horda ⇒ pleme ⇒ plemenska zveza ⇒ država

Osebna lastnina - kar potrebujemo za preživetje - osebna raba

Privatna lastnina - izven osebne rabe - presežki

Razred, ki ima lastnino, mu je v interesu, da to lastnino zaščiti in tako so nastale prve države.

Kulturna dediščina prazgodovine:

- **materialna** - orodje iz kamna, lesa, kovin, nakit, lončarjenje, iznajdba ognja, mehanična obdelava kožuhov
- **duhovna - religija** - **ANIMIZEM** - prva oblika človeškega verovanja - vera v duhove in duše, **TOTEMIZEM** - vera v prednike v obliki živali, rastlin, predmetov,... Vračji, znanost,...
- Ljudje so v prazgodovini že hoteli razumeti pojave, jih razložiti, izdelati zdravila, koledar.
- **umetnost** - slikarstvo - paleolitik - jamske slikarije v **Altamiri**, odkrili 1875, fr. arheolog: "To je otroštvo umetnosti, ne pa umetnost otroka"
- **megalitna svetišča** - **Stonehenge** - eno najznamenitejših in skrivnostnih svetišč - 21. 6. padajo žarki vzhajajočega sonca skozi odprtine v središče oltarja

Ljudstva na našem ozemlju v prazgodovini

- organizirane plemenske zveze
- zaradi reliefa se niso mogli veliko premikati
- **Veneti, Histri, Liburni** (Kvarner), **Dalmati** (Dalmacija), **Latobiki** in **Noričani** (Koroška, Štajerska, Dolenjska)
- južni del Balkana - **Tračani, Grki, Makedonci**
- vsa ta plemena imenujemo pod skupnim imenom ***ILIRI***
- v 4.stol. pr. Kr. so na naše ozemlje vdrli **Kelti** - naj bi že znali uporabljati rude, potem so se preselili v malo Azijo.